

**TÜRKİYE CUMHURİYETİ HÜKÜMETİ İLE FRANSA CUMHURİYETİ
HÜKÜMETİ
ARASINDA NÜKLEER ENERJİNİN BARIŞÇIL AMAÇLI KULLANIMI İÇİN
İŞBİRLİĞİ ANLAŞMASININ ONAYLANMASININ UYGUN
BULUNDUĞUNA DAİR KANUN**

(Resmi Gazete ile yayımı: 20.1.2004 Sayı: 25352)

**Kanun No
5067**

**Kabul Tarihi
14.1.2004**

MADDE 1. - 21 Eylül 1999 tarihinde Paris'te imzalanan "Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Fransa Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Nükleer Enerjinin Barışçıl Amaçlı Kullanımı İçin İşbirliği Anlaşması"nın onaylanması uygun bulunmuştur.

MADDE 2. - Bu Kanun yayımı tarihinde yürürlüğe girer.

MADDE 3. - Bu Kanun hükümlerini Bakanlar Kurulu yürütür.

**TÜRKİYE CUMHURİYETİ HÜKÜMETİ
İLE
FRANSA CUMHURİYETİ HÜKÜMETİ
ARASINDA
NÜKLEER ENERJİNİN BARIŞÇIL AMAÇLI KULLANIMI İÇİN
İŞBİRLİĞİ ANLAŞMASI**

Aşağıda Taraflar olarak adlandırılacak olan

Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti

ve

Fransa Cumhuriyeti Hükümeti

İki ülke arasında dostluk bağlarını geliştirme kararlılıklarını BEYAN EDEREK;

Her iki ülkenin menfaati ve Tarafların dış nükleer politikalarını düzenleyen ilkeler çerçevesinde nükleer enerjinin barışçıl amaçlarla kullanımı alanında işbirliğini genişletme ve güçlendirme İSTEKLERİNİ VURGULAYARAK;

1 Temmuz 1968 tarihli Nükleer Silahların Yayılmasının Önlenmesi (NSYÖ) Antlaşması'na, nükleer silah donanımsız bir ülke olarak Türkiye Cumhuriyeti ve nükleer silah donanımlı bir ülke olarak Fransa Cumhuriyetinin taraf bulunmaları ve aynı zamanda NSYÖ Antlaşması çerçevesindeki yükümlülüklerin yerine getirilmesini teminen Türkiye Cumhuriyeti ile Uluslararası Atom Enerjisi Ajansı (bundan böyle U.A.E.A. olarak adlandırılacaktır) arasındaki 30 Haziran 1981 tarihli Anlaşma ile her iki ülkenin NSYÖ Antlaşmasının ilişkin taahhütleri GÖZ ÖNÜNDE BULUNDURULARAK,

AŞAĞIDAKİ HUSUSLARDA MUTABAKATA VARMIŞLARDIR :

Madde I

İşbu Anlaşma çerçevesinde,

a) "Barışçıl amaçlı kullanım", münhasıran askerî amaçlı olmayan kullanım demektir.

b) "Malzeme", UAEA tarafından yayınlanan INFCIRC/254/Rev.3/Part.1 rumuzlu Nükleer Tedarikçiler Grubu yönergesinin Ek B 2 nci fıkrasında belirtildiği şekilde reaktörlerde kullanılacak nükleer olmayan malzemeler demektir.

c) "Nükleer madde", UAEA statüsünün XX nci maddesinde tanımlandığı üzere, "kaynak madde" veya "özel bölünebilir madde" demektir.

d) "Teçhizat", UAEA tarafından INFCIRC/254/Rev.3/Part.1 belgesi olarak yayınlanan Nükleer Tedarikçiler Grubu Yönergesinin Ek B 1, 3, 4, 5, 6 ve 7 nci fıkralarında belirtilen temel bileşenler anlamına gelmektedir.

e) "Tesisler", UAEA tarafından INFCIRC/254/Rev.3/Part.1 belgesi olarak yayınlanan Nükleer Tedarikçiler Grubu Yönergesinin Ek B 1, 3, 4, 5, 6 ve 7 nci fıkralarında belirtilen tesisler demektir.

f) "Teknoloji" teriminden söz konusu belge ekinde yer alan maddelerin "geliştirilmesi", "üretimi" veya "kullanımı" için, süreli yayın veya kitaplar aracılığıyla kamuoyuna duyurulan veya yayımına hiçbir sınırlama getirilmeksizin uluslararası düzeyde ulaşılabilen bilgiler dışında, gerekli özel bilgiler anlaşılmalıdır.

Bu bilgiler "teknik veri" veya "teknik yardım" mahiyetinde olabilir.

"Geliştirme"den, özellikle prototiplerin tasarımı, montajı, testine ilişkin analizler, çalışmalar ve araştırmalar ile uygulama planları gibi "üretim" öncesi herhangi bir aşama kastedilmektedir.

"Üretim"den, tüm üretim aşamaları kastedilmektedir.

"Kullanım"dan uygulamaya, tesisin kurulması (tesis kurulacağı alandaki montaj işlemleri de dahil), bakım, onarım ve yenileme amaçlı sökme ile yeniden montaj işlemi kastedilmektedir.

"Teknik yardım", öğretim, meslekî yeterlilik kazandırma, eğitim, pratik bilgi edindirme ve danışmanlık hizmetleri gibi şekillerde olabilir.

"Teknik veriler", yazılı olabileceği gibi disket, manyetik teyp ve bilgisayar diskinde kayıtlı çizim, ozalit, şema, kullanım kitapçığı ve yönergelerden oluşabilir.

g) "Bilgiler"den kamuya açık bilgi, belge ve verilerin dışında, niteliği ne olursa olsun somut olarak iletilebilen, işbu Anlaşma kapsamına giren ve malzeme, teçhizat, tesis veya teknolojiyle ilgili bilgi, belge ve veriler kastedilmektedir.

Madde II

1. Taraflar, nükleer politikalarını yönlendiren esaslar çerçevesinde ve işbu Anlaşma hükümlerine uygun olarak, ayrıca imzaladıkları nükleer silahların yayılmasını önleyici uluslararası anlaşma ve taahhütler çerçevesinde nükleer enerjinin barışçıl amaçlarla kullanımını alanında işbirliğini geliştirmeyi hedeflemektedirler.

2. Birinci fıkrada sözü edilen işbirliği aşağıdaki alanları kapsayabilir:

- temel ve uygulamalı araştırma,

- tarım, tıp ve sanayi alanlarında nükleer enerji uygulamalarını geliştirme

- elektrik enerjisi üretimi için nükleer enerjinin kullanımı,
 - nükleer güvenlik, radyasyondan korunma ve çevrenin korunması,
 - nükleer yakıt ve atıkların yönetimi,
 - uranyum ve toryum kaynaklarının aranması ve işletilmesi,
- veya Tarafların karşılıklı mutabakatıyla kabul edilecek herhangi bir alan.

3. İşbirliği aşağıda belirtilen şekilde olabilir:

- Tarafların mutabık kalması durumunda uranyumun zenginleştirilmesi de dahil olmak üzere, nükleer santrallara yakıt temini için gerekli tesis ve hizmetlerle birlikte nükleer güç santrallerinin tasarımı, inşaatı ve işletilmesi için gereken malzeme, teçhizat ve teknolojinin Fransa Cumhuriyetinden Türkiye Cumhuriyetine transferi,

- bilimsel ve teknik personel değişimi ve eğitimi;

- bilimsel ve teknik bilgilerin değişimi;

- bir Tarafın araştırma-geliştirme faaliyetlerine diğer Tarafın bilimsel ve teknik personelinin katılımı;

- kaynakların her iki Tarafça eşit oranda taahhüt edilmesi durumunda ortak araştırma ve deneyler de dahil olmak üzere araştırma ve mühendislik faaliyetlerinin birlikte yürütülmesi;

- bilimsel ve teknik konferans ve sempozyumların düzenlenmesi;

- malzeme, nükleer madde, teçhizat, teknoloji ve hizmet temini;

veya Tarafların mutabakatıyla belirlenen herhangi bir işbirliği şekli.

Madde III

II nci maddede tanımlanan işbirliği uygulama şartları işbu Anlaşma hükümlerine uygun olarak, aşağıda sıralanan şekilde her durum için ayrı ayrı belirtilmelidir:

- özellikle bilimsel ve teknik değişim program ve koşullarının belirlenmesi için Taraflar veya ilgili kurumlar arasında özel anlaşmalar yoluyla;

- sanayi projelerinin hayata geçirilmesi ve malzeme, nükleer madde, teçhizat, tesisler veya teknoloji temini için, ilgili kurumlar arasında imzalanan sözleşmeler yoluyla.

Madde IV

İşbu Anlaşmanın ve III üncü maddede belirtilen özel anlaşma ve sözleşmelerin tamamıyla uygulanmasını sağlamak için, Taraflar yetkileri dahilinde gereken bütün idarî, malî ve gümrük tedbirlerini alacaklardır.

Madde V

Bu işbirliğini kolaylaştırmak amacıyla, Taraflar gerektiğinde ve sırasıyla Türkiye Cumhuriyetinde veya Fransa Cumhuriyetinde toplanacak olan Ortak İrtibat Grubu kuracaklardır. Ortak İrtibat Grubu, işbirliği faaliyetlerinin gelişimini gözden geçirecek ve işbirliğinin teşviki için gerekebilecek tedbirler üzerinde görüş alışverişinde bulunacaktır. Ayrıca, belirli konuları görüşmek üzere Ortak Uzman Grupları da atanabilir.

Madde VI

Taraflar, veren Tarafça gizli olarak nitelendirilen teknik belge ve bilgilerin bu özelliğini koru-yacak ve güvenliğini sağlayacaklardır. Bu amaçla, karşılıklı verilen belge ve bilgiler, belge ve bilgileri veren Tarafın yazılı onayı olmaksızın, kamuya veya özel üçüncü şahıslara iletilmeyecektir.

Madde VII

İşbu Anlaşmada öngörülen işbirliği çerçevesinde doğan telif hakları, bu anlaşmanın III üncü maddesinde belirtilen her bir özel anlaşma ve sözleşme için ayrı ayrı verilecektir.

Madde VIII

Taraflar, işbu Anlaşma çerçevesinde transfer edilen malzeme, nükleer madde, teçhizat, tesisler ve teknoloji ve ayrıca yan ürün olarak elde edilen veya geri kazanılan nükleer maddelerin yalnızca barışçıl amaçlarla kullanılmasını teminat altına alacaklardır.

Madde IX

1. Türkiye Cumhuriyetinin yetkisi dahilindeki ülke topraklarında veya Türkiye Cumhuriyeti'nin gözetimi altında başka bir mahalde yürütülen nükleer faaliyetlerde kullanılan bütün nükleer maddelerin tabi bulunduğu NSYÖ Antlaşması çerçevesindeki teminatların uygulanması üzerine Türkiye Cumhuriyeti ile UAEA arasında 30 Haziran 1981 tarihinde imzalanmış bulunan Anlaşma uyarınca, Türkiye Cumhuriyetinin elinde bulunan veya ithal edilen ve ayrıca yan ürün olarak geri kazanılan veya elde edilen nükleer maddelerin bütün ardışık ürünleri UAEA'nın kontrolüne tabi olacaktır.

2. İşbu Anlaşma çerçevesinde Fransa Cumhuriyetine transfer edilen ve bu amaçla gönderen Tarafça bildirimde bulunulan tüm nükleer maddeler ve ayrıca yan ürün olarak geri kazanılan veya elde edilen nükleer maddeler, söz konusu teminatların Fransa'da uygulanması için, Fransa ile Avrupa Atom Enerjisi Topluluğu ve UAEA arasında, 27 Temmuz 1978 tarihlerinde imzalanan anlaşma uyarınca, Avrupa Atom Enerjisi Topluluğu ve UAEA tarafından uygulanan teminat sistemine tabi olacaktır.

Madde X

İşbu Anlaşmanın VIII inci maddesinde belirtilen UAEA teminatları, Taraflardan herhangi birinin toprakları üzerinde uygulanmaya konulamadığı takdirde Taraflar, işbu Anlaşma kapsamında transfer edilen veya sağlanan nükleer maddeleri ve ayrıca yan ürün olarak geri kazanılan veya elde edilen nükleer maddelerin bütün ardışık ürünlerini, karşılıklı mutabakata varılmış ve bu tür nükleer maddeler için UAEA'nın önceleri uyguladığına eşdeğer etkinliğe ve kapsama sahip bir teminat sistemine tabi kılmak için derhal birbirleriyle irtibat kurmayı üstlenirler.

Madde XI

İşbu Anlaşmanın VIII inci maddesinde bahsedilen malzeme, nükleer madde, teçhizat, tesisler ve teknoloji;

a) İşbu Anlaşmanın XII nci maddesinde belirtilen hükümler uyarınca, alıcı Tarafın yetki alanının dışına transfer veya tekrar transfer edilinceye, veya

b) Taraflar karşılıklı anlaşarak söz konusu maddeleri bu Anlaşmanın kapsamından çıkarma kararı alıncaya, veya

c) Nükleer maddelerin, işbu Anlaşmanın VIII inci maddesinde belirtilen teminatlar açısından uygun herhangi bir nükleer faaliyette kullanılabilir bir şekilde geri kazanılması pratik olarak mümkün olmadığı tespit edilinceye

kadar işbu Anlaşma hükümlerine tabidir.

Madde XII

1. Tarafların, işbu Anlaşmanın VIII inci maddesinde belirtilen malzeme, nükleer madde, teçhizat, tesisler ve teknolojinin kendi yetki alanında ve gerekli yeterliliğe sahip kişilerin kontrolünde bulunmasını sağlayacaktır.

2. Taraflar kendi toprakları üzerinde ve gerekirse toprakları dışında, sorumluluğun diğer Taraf ve üçüncü bir Devlet tarafından üstlenildiği noktaya kadar, kendi ulusal mevzuatı ve Taraf olduğu uluslararası anlaşmalar uyarınca, işbu Anlaşmada belirtilen malzeme, nükleer madde, teçhizat ve tesislerin fiziksel korunumu için gerekli tedbirlerin alınmasını sağlayacaktır.

3. Fiziksel korunma düzeyi en az Nükleer Maddelerin Fiziksel Korunmasına Dair Sözleşmenin ekinde belirtilenler kadar olacaktır (UAEA belgesi INFCIRC 274/Rev. 1) Taraflar, gerektiğinde ulusal mevzuatları uyarınca, korunma kriterlerini kendi toprakları üzerinde sıkı bir şekilde uygulama hakkını saklı tutacaktır.

4. Fiziksel korunma tedbirlerinin uygulanması, kendi hukukî yetki alanları içerisinde, Tarafların sorumluluğu altında olacaktır. Bu tedbirlerin uygulanmasında, Taraflar UAEA INFCIRC 225/Rev. 2 belgesini esas kabul edecektir.

UAEA'nın fiziksel korunma ile ilgili tavsiyelerinde yapılacak değişiklikler, Tarafların böyle bir değişikliği kabul ettiklerini yazılı olarak birbirlerine bildirmeleri halinde, işbu Anlaşma hükümleri çerçevesinde geçerlilik kazanacaktır.

Madde XIII

1. Taraflardan birinin, VIII inci maddede belirtilen malzeme, nükleer madde, teçhizat, tesisler ve teknolojiyi üçüncü bir tarafa tekrar transfer etmeyi veya başlangıçta transfer edilmiş teçhizat ve tesislerden gelen veya transfer edilen teçhizat ve tesisler veya teknoloji kullanılarak elde edilmiş VIII inci maddede belirtilen malzeme, nükleer madde, teçhizat, tesisler ve teknolojiyi transfer etmeyi, öngörmesi halinde söz konusu malzemenin transferi işbu Anlaşmada öngörülen teminatların o ülke tarafından aynen sağlanması durumunda gerçekleştirilebilecektir.

2. Bu Maddenin 1 inci fıkrası uyarınca aşağıda belirtilen durumlar için tekrar transfer veya transfer etmeyi öngörmekte olan Taraf öncelikle ilk tedarik edici Tarafın yazılı onayını alacaktır:

a) yeniden işleme, zenginleştirme veya ağır su üretim tesisleri veya bunlara ait herhangi bir teçhizat veya teknolojinin yeniden transferi;

b) bu tesisler veya teçhizattan elde edilen veya yukarıda (a) bendinde belirtilen teknoloji kullanılarak tasarımlanmış tesisler veya teçhizatın transferi;

c) 233 veya 235 izotopları bakımından % 20'nin üzerinde zenginleştirilmiş uranyum veya işbu Anlaşma çerçevesinde sağlanmış nükleer maddelerden üretilmiş veya geri kazanılmış plütonyumun transferi veya yeniden transferi.

Madde XIV

İşbu Anlaşmanın hiçbir hükmü imzalandığı günden itibaren, nükleer enerjinin barışçıl amaçlarla kullanılmasına ilişkin ve Tarafların özellikle Avrupa Topluluğuna üye Fransa'nın taraf olduğu uluslararası anlaşmalardan doğan yükümlülüklerine aykırı olarak yorumlanamaz.

Madde XV

1. Taraflar, bu Anlaşmanın şartlarına uygun olarak kabul ettikleri yükümlülükleri iyi niyetle yerine getireceklerdir.

2. Taraflar, bu Anlaşmanın uygulanmasından veya yorumundan kaynaklanan anlaşmazlıklarına, iyi niyetle ve işbirliği ruhuyla erken ve adil bir çözüm arayacaklardır.

3. Bununla beraber, bir anlaşmazlık çözülemezse her iki Taraf, anlaşmazlığın UAEA ile olan güvenlik denetimi anlaşmalarındaki anlaşmazlıkların çözümüne dair ilgili hükümlerinde belirtilen prosedürlere uygun olarak çözülmesini isteyebilirler.

Madde XVI

İşbu Anlaşma, Tarafların yazılı mutabakatı ile tadil edilebilir.

Madde XVII

1. İşbu Anlaşma 15 yıllık bir süre için akdedilmiştir. Tarafların herhangi birisinin girişimiyle, işbu Anlaşmanın süresinin sona ermesinden 6 ay öncesinden yazılı olarak bildirecek işbu Anlaşma her zaman feshedilebilir.

İşbu Anlaşma, 15 yıllık sürenin bitiminden, bu maddenin 1 inci bendinde belirtilen uygulama uyarınca Tarafların herhangi birisi tarafından feshedilmediği sürece yürürlükte kalacaktır.

2. İşbu Anlaşmanın süresinin bitmesi veya bu maddenin 1 inci fıkrasında belirtilen usule uygun şekilde feshedilmesi halinde,

- İşbu Anlaşmanın ilgili hükümleri, III üncü madde uyarınca imzalanmış olup hâlâ yürürlükte olan özel anlaşma ve sözleşmelere uygulanmaya devam edilecektir. Bu süre özel anlaşma ve sözleşmelerde belirtilen süre ile sınırlı olacaktır.

- Geri kazanılan veya elde edilen nükleer maddelerde olduğu gibi VII, VIII, IX, X, XI, XII, XIII ve XIV üncü maddelerde yer alan hükümler, işbu Anlaşma çerçevesinde transfer edilen ve VIII inci maddede belirtilen malzeme, nükleer madde, teçhizat, tesisler ve teknolojiye uygulanmaya devam edilecektir.

Madde XVIII

Her iki Taraf, işbu Anlaşmanın yürürlüğe girmesi için gerekli işlemlerin tamamlandığını diğer Tarafa bildirecektir. İşbu Anlaşma, son tebligatın karşı tarafa ulaştığı tarihte yürürlüğe girecektir.

Her iki Hükümetin yetkili olarak görevlendirdiği temsilciler işbu Anlaşmayı imzalamışlardır.

5067

14.1.2004

Paris'de, 21 Eylül 1999 tarihinde, Fransızca, Türkçe ve İngilizce olarak, üç metin aynı ölçüde geçerli olmak üzere, ikişer kopya halinde imzalanmıştır. Herhangi bir yorum ayrılığı durumunda, İngilizce yazılı metin geçerli olacaktır.

Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti adına

Fransa Cumhuriyeti Hükümeti adına

Edip Sadfer GAYDALI

Christian PIERRET

Devlet Bakanı

Endüstriden Sorumlu Devlet Sekreteri

BU KANUNA AİT TUTANAKLAR

Türkiye Büyük Millet Meclisi

Cilt	Birleşim	Sayfa
3	24	208
37	39	
38	42	89:91, 611:634

I- Gerekçeli 320 S. Sayılı Basmayazı Türkiye Büyük Millet Meclisinin 42 nci Birleşim tutanağına bağlıdır.

II- Bu Kanunu; Türkiye Büyük Millet Meclisinin Tali Sanayi, Esas Dışişleri Komisyonları görüşmüştür.

III- Esas No. : 1/423